R A D U D Ă E S C U

(partea întâia)

Pe Radu Dăescu l-am văzut prima oară în casa noastră pe vremea când mă jucam cu Anca Herzog pe sub mese. Cum deja v-am spus, ea îmi mângâia braţele, îmi ducea mâinile spre pieptul şi burta ei, iar eu o pipăiam pe sub fustă. Nu aveam mai mult de cinci ani, iar Radu Dăescu mi s-a părut de la început un prost şi un îngâmfat – ca toţi adulţii, de fapt, nici o scofală. Mai ales că tata se amuza foarte de fiecare venire a lui, iar mama se îmbrăca întotdeauna *mai bine*, îşi punea ciorapii cu dungă neagră şi pantofii cu toc cui. Se strângeau în jurul mesei rotunde, din sufragerie, sorbeau băuturi din pahare înalte, vorbeau interminabil, râdeau în hohote, trăgeau ţigări, dădeau imprevizibil din picioare şi ne trimiteau întotdeauna la culcare atunci când hohotele deveneau mai nestăpânite. De dedesubtul mesei, unde stăteam cu Anca, pitiţi, le vedeam tuturor labele descălţate. Nu ştiu de ce, deşi ai mei îşi puseseră înadins încălţările cele mai bune înainte de venirea lui Radu Dăescu, imediat ce discuţia se anima, şi mama şi tata îşi scoteau picioarele din pantofi, la adăpostul largilor pulpane ale feţei de masă, care ne ascundeau şi pe noi de ei şi pe ei, între ei. Mama avea labe frumoase, în mătasea ciorapului. Şi spre deosebire de ai tatălui meu, ciorapii lui Radu Dăescu nu erau niciodată cârpiţi. Laba piciorului lui Radu Dăescu avea însă un deget mare uriaş (şi urât), iar celelalte patru stăteau coleşite servil sub îndoitura lui autoritară – ceva destul de grosolan şi neliniştitor. Dar râdea tot timpul, iar când hohotea îşi zvârlea tălpile spre celălalt capăt al mesei, în timp ce mama, am observat, la aceleaşi hohote, îşi strângea picioarele sub scaun, iar uneori îşi aluneca una din gambe sub şezut. Tata stătea locului, îşi strângea doar degetele, spasmodic, în ciorap, râcâind covorul. Lupu Mihai spunea că râsul, ca şi hohotele de plâns, este şi el un chin: de parcă degetele tatei ar fi fost ghearele boante pe care pisicile şi le scot ori ascund ritmic în perniţe, când sunt gâtuite.

După nenumărate astfel de jocuri de picioare pe sub masă, am remarcat că odată cu întreruperea vizitelor lui Radu Dăescu au dispărut din familia noastră şi serile cu hohote de râs, fum de ţigară şi băuturi sorbite până noaptea târziu. Apoi au venit anii de şcoală generală, examenul la liceu, viaţa de ceaiuri, începutul fumatului, intoxicarea cu băuturi, cu muzică de Black Sabbath dată la maxim şi, firește, dansul împleticit cu fete bete până dimineaţa în zori – adică toate preocupările absorbante şi urgente ale unei adolescenţe normale. L-am uitat complet pe Radu Dăescu. Ce îmi mai aminteam uneori erau doar gambele mamei, pe sub masă, atunci când una dintre ele dispărea sub şezut, iar cealaltă rămânea să pipăie, atârnând, cu vârful mătăsos al degetelor îmbrăcate în ciorapul cu dungă neagră, covorul.

Eram la un ceai la Maia când l-am revăzut pe Radu Dăescu. Trecuse de miezul nopţii, avusesem deja prima altercaţie cu vecinii exasperaţi de zgomot, eram cu toţii cam ameţiţi, când una din colegele mele de liceu, care tocmai picase, a rugat-o pe Maia să aprindă pentru câteva clipe lumina, să ni-l prezinte pe noul ei prieten, de care ne tot vorbise, un babalâc mult mai în vârstă decât noi, şi de care ea era foarte mândră. În lumina care părea murdară l-am recunoscut pe fostul prieten al părinţilor mei. Am rămas mască: era chiar Radu Dăescu, neschimbat. N-a dat semne să-şi amintească de mine, iar eu nu i-am spus că îl cunosc de când îşi arăta pe sub masa

noastră din sufragerie ciorapii necârpiţi şi degetele-i dizgraţioase. S-a stins lumina, muzica a fost iar dată la maxim, am dansat, am fumat, m-am ameţit şi mai mult, am pipăit-o pe Alina, prietena mea tunsă ca Olivia Newton John, din anii când dansa cu Travolta. Totul, cam searbăd. Spre dimineaţă am chemat un taxi, iar la despărţire, în faţa portierei, Radu Dăescu m-a întrebat 'Ce mai fac ai tăi? În formă?' – şi mi-a dat o carte de vizită. Albă, fără chenare, doar cu un nume în centru şi două numere de telefon în partea din dreapta, jos. Doar că numele de pe cartea de vizită pe care mi-o oferise Radu Dăescu nu era Radu Dăescu, ci un altul (pe care n-am să-l dezvălui aici), iar sub nume scria scurt, enigmatic, cu litere espasate – a r t i s t .

Era Radu Dăescu un – a r t i s t ? De îndată ce am avut timp, l-am sunat. Îi vorbeam, fireşte, cu Dumneavoastră. M-a repezit imediat (vorbea mereu repezit), tăindu-mi vorba. "Lasă 'dumneavoastră', spune-mi 'tu'. Ai ajuns băiat mare. Ha, Ha. Te simţeam uneori cum te jucai între picioarele noastre cu fetiţa aia mică. Sunt sigur că făceaţi porcării. Ha, Ha. Da' nu-mi imaginez *care*. N-o să mi le spui! Ţii minte când v-au găsit în pielea goală pe amândoi, adormiţi sub masă?". Am dat din cap. "Când a venit mama fetiţei să o ia acasă? Ah. Ah. Ce bătaie pe voi!" Nu fusese nici o bătaie. Dar Radu Dăescu o ţinu tot aşa un timp, clămpănindu-mi în ureche. Descoperii că, brusc, îşi pierduse tot farmecul. Un babalâc plicticos, prietenul unei colege: ea o snoabă, el o pisălogeală. L-am întrerupt. "Trebuie să închid, *vă* sun mâine." Am accentuat distant pe 'vă'. "Ha, ha. Tot cu 'dumneavoastră'. Tot cu 'dumneavoastră'. Dar înainte să închizi", mai adăugă aşa, într-o doară, "aş vrea să ştiu ce mai face maică-ta. Ce femeie! Maică-ta tot frumoasă, ce spun, tot *atrăgătoare* a rămas?" Radu Dăescu voia să ştie ce mai făcea mama! Asta mi se părea destul de uimitor. Mama era aşa de neinteresantă! La glumele lui Radu Dăescu, din câte îmi aminteam, mama nu făcea decât să tacă ori să râdă. Un fel de element anost de decor. I-am spus toate astea, pe scurt. "O, cât te înşeli", mi-a replicat, cu o voce mai slabă, Radu Dăescu. "Dacă ai timp, am o mulţime de chestii să-ţi spun despre anii aceia. Dacă ai timp." Aveam oare? Pe loc, m-am decis. "Aş veni mâine", i-am spus". "Ha, ha. Mâine! Deja mâine! Perfect. Bem o cafea, fumăm împreună o ţigară, nu? Ce zici, ne destrăbălăm. Ai voie să fumezi? Rezişti la Gauloises? Da? Ha, ha. Pe mâine atunci, ne vedem mâine. O să vorbim despre maică-ta. Ha. Ha."

A doua zi m-am înfiinţat la el. M-a primit într-un halat de casă, ponosit, nu fără oarecare, decăzută, distincţie, dar aflat în violent contrast cu eleganţa exorbitantă a ţinutei sale de oraş. Din păcate, mi-a spus, nu puteam rămâne. A intervenit ceva. Amânăm pe mâine. În halat, explicându-mi bine dispus toate acestea, părea, nu ştiu cum, mai mic, deşi, prin gesticulaţie, câştiga mereu în contagiune. Avea mişcări iuţi, zeflemeaua imediată. Totul numai din mimică. Vorbea încontinuu, hohotea ades, afişa uneori un mordant excesiv, dar, ciudat, asta nu provenea din promptitudinea adjectivului casant ori din grimasa sarcastică a buzelor. Venea dinăuntrul lui. Ce mai, era un spectacol. Radu Dăescu era un om din *altă* lume. Dar nici mediul în care trăia nu părea să fie din lumea obişnuită. Radu Dăescu locuia într-o casă veche, plină ochi numai cu lucruri *foarte* vechi. Nu mai văzusem niciodată *atâtea* lucruri vechi adunate la un loc. Chiar lângă fotoliul în care m-am aşezat se afla o stranie piesă de mobilier, cu două picioare galbate şi două în cabriol, ceva destul de aberant, asemănătoare cumva contrastului dintre degetul său mare de la picior şi celelalte degete,

subordonate, pe care prezenţa autoritară a acestuia le deforma. În spatele canapelei pe care se prăvălise Radu Dăescu se afla o comodă cu aspect de sarcofag antic, sufocată de contururi în serpentină, cu măşti şi scoici montate la încheieturi. Toate piesele din încăpere păreau să fie cotropite de vulturi, delfini, capete şi labe de leu, mascheroni, putti, rozase, ghirlande de aur, cochilii, canefore, telamoni – decorul era ameţitor. Alături de astfel de mobile înaripate, cu muchii în acant cu volute şi marchetării strălucitoare, se aflau, de-a lungul pereţilor întunecaţi, câteva dulapuri nemţeşti baroce, uluitoare. Era unul cu o cornişă enorm evazată, sub care corpul efectiv al dulapului părea o simplă coloană mai burduhănoasă, placată cu nişte decoraţii vegetale, în romburile ovalizate ale uşilor, şi terminată pe brusca emfază a unor pilaştri masivi – pandant terestru al formidabilelor streşini evazate. Puţin mai în dreapta mea am zărit un cabinet cu intarsie de piatră pe toate feţele, cu suporturi figurative din lemn aurit, probabil o toaletă stil Ludovic al paisprezecelea. Am întrebat: "Este această piesă de mobilier o *toilette de Mme de Maintenon* ?". "Ha, ha", a fost răspunsul. "Ha, ha – *ha*", a mai adăugat, după o clipă. S-a sculat de pe canapeaua luxuriantă în care se afundase, s-a apropiat de mine, mi s-a aplecat puţin deasupra, privindu-mă amuzat în ochi, m-a bătut frăţeşte cu palma pe genunche şi a mai spus încă o dată "Ha, ha, ha", ridicând de astă dată ochii în sus, ca şi când şi i-ar fi dat peste cap, odată cu capul. I-am văzut urma unei cicatrice sub bărbia vag nerasă şi, lucrul cel mai uimitor, abundenţa fioroasă de fire de păr negru, băţos, din nările-i dilatate. S-a îndepărtat legănându-se spre colţul din stânga al încăperii, ridicând din braţe şi scoborându-şi umerii, chicotind, apoi a dispărut după o uşă mascată, fredonând un cântecel straniu, din care îmi mai amintesc doar atât –

Verde, aurită
Pasăre smintită,
Unde zbori, pripită?
Cu ghimpe-n aripă
Curmată de-o clipă,
Cu viaţa ciobită,
Unde cazi, zorită?
Cum zburai, iuţită,
Spre soare chititată
Cu vântu-n aripă
De lume iubită,
Verde, aurită,
Pasăre smintită.

La întoarcere, era foarte elegant: pantofi impecabili, ciorapi fără cută întinşi pe glezne: degetul dizgraţios stătea bine îngropat sub pielea lăcuită a bombeului. Nu ştiu de ce, eram atras mai ales de picioarele lui. Tropăia pe loc. Se grăbea să plece. "Ştii", mi-a aruncat peste umăr deschizând uşa de la intrare, "părinţii tăi mă invitau pentru poveştile mele. Grozav se mai amuzau de micile mele *exploits*. Dar când i-am băgat în ele, n-au mai vrut. Ha!" Îmi aruncă o privire sfredelitoare, aşteptându-mă să trec pragul. "Ţi-au spus vreodată de ce ne-am certat?", mă întrebă. Nu îmi spuseseră. "Ah, cum ar fi putut?". Un timp merserăm în tăcere. Pantofii lui ţocăiau pe asfalt. "Ascultă! Dar tu ai citit *O mie şi una de nopţi*?", mă întrebă repezit, brusc cuprins de

înfrigurare. După cum arăta de agitat, pusese de-o şotie. “Nu, nu prea”, am răspuns, “am răsfoit cândva compilaţia lui Eusebiu Camilar şi cam atât.” “Ce aberaţie”, se indignă Radu Dăescu, încovoindu-se coleric. “Ce Camilar, ce Eusebiu! Trebuie Mardrus, trebuie Burton, nimeni altcineva. Ha!” — “Sper că ai contacte pornografice”, mai adăugă, înainte de a mă strânge de braţ şi de a-mi şuiera, cu buzele proptite în urechea mea dreaptă, următoarea întrebare: “N-ai vrea să ştii cum m-am culcat cu maică-ta?”. Mi-am întors prostit privirea spre el. “Ha, ha, fireşte că vrea”, strigă atunci Radu Dăescu către toată strada, “fireşte că vrea”. Mai spuse, după o clipă: “Ei bine, m-am hotărât”. Un timp merse cu privirea în pământ, apoi se opri, îşi ridică ochii spre mine, mă luă de amândouă mâinile şi îmi spuse, emoţionat şi triumfător în acelaşi timp: “Am să-ţi povestesc nopţile cele mai interesante din o mie şi una de nopţi. Mâine să vii.”

“Să vii negreşit mâine”, îmi mai spuse şi mă abandonă acolo, pe trotuar, unde strada Sfântul Ştefan se varsă în sensul giratoriu de la parcul Pache.

(va urma)